

## Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1926 kl. 10 f. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.*

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 19 februari 1926 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 135, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt under punkterna 1:0—9:0.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet hänvisa till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

I fråga om de i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke något att erinra. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva,

[1.\*]

1) *dels* att ett utbyte av mark må äga rum mellan kronan, å ena sidan, och Åkers styckebruk såsom ägare av skatteängan Stämman nr 2, å andra sidan, på så sätt att, sedan det område av kronoegendomen Norrby, som å extra lantmätaren Strömers 1925 upprättade karta be-tecknats med ägofigur nr 7 om 2.64 hektar, på kronans bekostnad vederbörligen avskilts från egendomen, nämnda område av kronan överlåtes till Åkers styckebruk,

att Åkers styckebruk till kronan överlåter äganderätten till lägenheten Stämman nr 2 med den mark, som å berörda karta utmärkts med ägofigurer nr 5 och 6 om 2.31 hektar,

att de i bytet ingående markområdena å ömse sidor lämnas fria från alla gravationer,

att tillträdet skall ske den 14 mars 1927,

att skogsprodukterna å samma markområden skola av de förutvarande ägarna avverkas före den 14 mars 1927,

\* Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

*dels ock* att torpet Stavidal må med det område, som detsamma erhåller sedan ovan omförmälda område avskilts, samt med tillägg av lägenheten Stämman nr 2, eller — därest förenämnda utbyten icke komma till stånd — med nuvarande två ängar från kronoegendomen 1  $\frac{1}{2}$  mantal Norrby nr 1 och 2 i Åkers och Länna socknar av Södermanlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

2) *dels* att kronoegendomen  $\frac{1}{2}$  mantal Anderbäck nr 1 i Tuna socken av Södermanlands län må, med undantag av egendomens utskifte och skogsskifte, försäljas

[2.]

*antingen* till avlidne C. A. Erikssons stärbhusdelägare för en köpeskilling av 33,300 kronor att erläggas med en sjättedel vid tillträdet den 14 mars 1928 och en sjättedel den 14 mars varje av nästföljande fem år samt under villkor i övrigt,

att egendomen säljes i det skick, den vid tillträdet finnes,

att köpeskillingen skall erläggas till länsstyrelsen i länet,

att köpebrev skall utfärdas, så snart första sjättedelen av köpeskillingen erlagts och köparnas skuldförbindelse å återstoden därav avlämnats,

att egendomen skall i jordeboken upptagas under titel allmänt frälse,

att köparna skola svara för de å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, samt

att köparna skola ensamma vidkännas alla med lagfart å fångtet och andra med köpet förenade utgifter, ävensom kostnaderna för inteckning i egendomen till säkerhet för berörda skuldförbindelse,

*eller*, därest förbemälda stärbhusdelägare icke begagna sig av omförmälda medgivande att förvärva egendomen med nämnda undantag till åsatt saluvärde, å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1928,

*dels ock* att utskiftet må försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med förbehåll om rätt för Joh. Aug. Andersson att avgiftsfritt under sin återstående livstid kvarbo i husen vid Stavstugan,

med förbehåll beträffande vardera försäljningslotten om rätt för Tuna—Lunda elektriska distributionsförening u. p. a. att hava elektriska ledningar framdragna enligt

bestämmelserna i Kungl. Maj:ts resolution den 27 maj 1921 samt med rätt för köpare till tillträdesfoder, på sätt uppskattningsmännen föreslagit;

[3.]

3) ej mindre att tre i statsrådsprotokollet omförmälda områden om respektive 0.5743, 0.5063 och 0.6366 hektar må vart för sig från kungsladugården Gripsholm nr 1 om 9 mantal inom Mariefreds stad och Kärnbo socken jämte underlydande i Kärnbo, Taxinge och Åkers socknar av Södermanlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

än även att två i samma protokoll angivna områden om 1.106 respektive 4.204 hektar må från samma kronoegendom å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt den 14 mars 1928;

[4.]

4) att ett i statsrådsprotokollet omförmäلت område om 15 ar må från kronoegendomen  $\frac{1}{2}$  mantal Follinge nr 2 med Fallsbergs fräse utjord i Allhelgona socken av Östergötlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med hembuds rätt för Nils J. E. Axelsson och med förbehåll om rätt för Svartådalens elektriska kraft- och distributionsförening att hava i ärendet omförmälda elektriska ledningar framdragna över området;

[5.]

5) att tre i statsrådsprotokollet omförmälda lägenheter må var för sig med angivna områden från kronoegendomen 1 mantal Ånestad nr 1 eller Ånestadlund i Kärna socken av Östergötlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med rätt för lägenheten Fridhem till fri utfartsväg över kronoegendomens mark;

[6.]

6) att det å en av distriktslantmätaren Ernst G. Petrelius år 1926 upprättad karta angivna området av Ombergs kronopark, kallat lägenheten Strand, må försäljas till Stiftelsen Strands vilohem för kroppsarbetande kvinnor mot en köpeskilling av tvåtusen kronor och under villkor i övrigt,

att lägenheten må med äganderätt tillträdas den 1 januari 1927,

att det mellan kronan och Stiftelsen till den 1 januari 1940 gällande arrendekontraktet skall upphöra vid köpets avslutande, med skyldighet för Stiftelsen att erlægga för tiden intill tillträdesdagen belöpande arrendeavgäld,

att köpeskillingen erlagges kontant vid tillträdet,  
att köpeskillingen inbetalas till länsstyrelsen i länet,  
som utfärdar köpebrev å lägenheten,

att köparen ensam vidkännes alla med lägenhetens  
avskiljande och lagfart å fånget förenade utgifter, samt  
att köparen uppsätter och för framtiden underhåller  
lämpligt stängsel i lägenhetens gränser mot kronans  
mark;

7) att, sedan kronoegendomen  $\frac{7}{8}$  mantal Boarp nr 4 i Össjö socken av Kristianstads län blivit i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet omförmält styckningsförslag uppdelad i tre lotter, de med litt. B och C betecknade må var för sig med i samma protokoll omförmälda områden och till i protokollet angivna förhöjda saluvärden försäljas i enlighet med gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med skyldighet för köpare av lotten litt. C att tillsvidare, intill dess den i styckningsförslaget omförmälda under litt. d betecknade gemensamma vägen hunnit anläggas, för trafik upplåta den över lotten ledande, såsom ägofigur nr 222 å kartan upptagna vägen;

[7.]

8) att från kronoegendomarna 1 mantal Kyrkeby nr 3 Sörgård och 1 mantal Ballabo nr 1 Norgård i Västerlanda socken av Göteborgs och Bohus län må avskiljas och med tillträdesrätt den 14 mars 1927 försäljas

[8.]

A) mot kontant erlagd köpeskillning:

*från kronoegendomen Kyrkeby nr 3 Sörgård*

a) ett å den över egendomen, av distriktslantmätaren Eskil Janson 1922 upprättade kartan med blå gränslinje utmärkt och med bokstäverna p-q-r-s-t-p betecknat område om 1.9850 hektar till byggnadsföreningen Folkets hus Västerlanda u. p. a,

*från kronoegendomen Ballabo nr 1 Norgård*

b) ett å den över egendomens inägor av distriktslantmätaren Eskil Janson 1922 upprättade kartan med röda gränslinjer utmärkt och med nr 1 betecknat tomtområde om 1.2680 hektar till Västerlanda kommun,

c) ett å samma karta likaledes med röda gränslinjer utmärkt och med nr 2 betecknat tomtområde om 0.1590 hektar till handlanden Carl Sävström,

B) enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar:

*från kronoegendomen Kyrkeby nr 3 Sörgård*

a) ett å förenämnda karta över kronoegendomen

med röda gränslinjer utmärkt och med litt. b betecknat, Östra Grinden benämnt område om 0.2955 hektar,

b) ett å samma karta med blå gränslinje utmärkt, med bokstäverna u-v-x-y-u betecknat, Säverna benämnt område om 3.4400 hektar,

c) ett å samma karta med röd gränslinje utmärkt och med litt. d betecknat, Västra Grinden benämnt område om 0.6340 hektar,

*från kronoegendomen Ballabo nr 1 Norgård*

d) ett å förenämnda karta över egendomens inägor med blå gränslinje utmärkt och med bokstäverna a-b-c-d-e-a betecknat, Haneklon benämnt område om 0.2770 hektar,

e) ett å samma karta med röd gränslinje utmärkt och med litt. b betecknat, Berget benämnt område om 0.9475 hektar,

f) ett å samma karta jämväl med röd gränslinje utmärkt och med litt. c betecknat, Granås benämnt område om 2.2000 hektar,

g) ett å samma karta med röd gränslinje utmärkt och med litt. d betecknat, Kosen benämnt område om 0.1210 hektar, samt

h) ett å samma karta med blå gränslinje utmärkt och med bokstäverna k-l-m-n-o-k betecknat område om 1.0750 hektar,

med hembuds rätt till den under B c) angivna lägenheten för Algot Olsson och till den under B g) angivna för Gustaf Andersson;

skolande såsom villkor för köp i fråga om de områden, som skola försäljas mot kontant likvid, gälla,

att köpeskilling skall vid tillträdet erläggas till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, samt

att respektive köpare ensamma vidkännas de med områdenas avskiljande och lagfart å fången förenade kostnader;

[9.]

9) att — sedan arrendatorn av kronoegendomen  $\frac{1}{2}$  mantal Flo nr 6 Garpegården i Flo socken av Skaraborgs län, Carl Strid, medelst skriftlig handling ej mindre förbundit sig att den 14 mars 1927 till kronan avstå sin nyttjanderätt till egendomen, än även till kronan överlämnat honom tillhöriga i statsrådsprotokollet omförmälda hus och elektriska anordningar mot en lösesumma av tillhopa 4,330 kronor — nämnda egendom må med sålunda

inlösta hus och anordningar men med undantag av det i statsrådsprotokollet omförmälda madskiftet försäljas

*antingen* till bemälde Strid mot en köpesumma av 25,330 kronor samt under villkor i övrigt,

att egendomen må med äganderätt tillträdas den 14 mars 1927, därvid det nu för Strid gällande arrende-kontraktet skall upphöra att gälla,

att egendomen säljes i det skick, den vid tillträdet finnes,

att köparen skall ansvara för alla egendomen påvillande kostnader för i statsrådsprotokollet omförmäلت dikningsföretag,

att köparen skall vidkännas kostnaderna för rågutsäde, trädesbruk och höstplöjning,

att köpeskillingen skall erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel den 14 mars varje av nästföljande fem år,

att köpeskillingen skall inbetalas till länsstyrelsen i länet,

att köpebrev skall utfärdas, så snart första sjättedelen av köpeskillingen erlagts och köparens skuldförbindelse å återstoden därav avlämnats,

att egendomen skall i jordeboken upptagas under titel allmänt frälse,

att köparen skall svara för de å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, samt

att köparen skall ensam vidkännas alla med lagfart å fånget och andra med köpet förenade utgifter ävensom kostnaderna för inteckning i fastigheten till säkerhet för berörda skuldförbindelse,

*eller*, därest förenämnde Carl Strid icke begagnar sig av omförmälda medgivande att förvärva ifrågakvarande egendom med inlösta hus och anordningar till åsatt saluvärde, å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor till den högstbjudande med tillträdesrätt den 14 mars 1927 och med skyldighet för köpare att ensam svara för alla egendomen påvillande kostnader för omförmälda dikningsföretag.

Stockholm den 18 mars 1926.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Närvarande: Se utlåtande nr 24.